

Zaaknummer : 192696

Raadsvergadering : 22 juni 2017

Onderwerp : Incidentele bijdrage Synagoge

Collegevergadering : 6 juni 2017

Portefeuillehouder : J.A. Pot Klumper

Meer informatie bij : J.D. Focker

Telefoon : 0545-250 205

Ter kennisname

Een incidentele subsidie verstrekken van € 10.000,- uit het budget Monumenten – subsidies als bijdrage in de verlaging van de lopende hypotheek van de Stichting Synagoge Borculo (SSB).

Waarom deze informatie?

Naar nu blijkt zijn na de afronding van de restauratie van de synagoge en het badhuis in Borculo tussen 2004 en 2008 niet alle schulden uit het verleden afgelost. Er is een restschuld aanwezig die met een Rabobank-hypotheek is gefinancierd. De Stichting Synagoge Borculo (SSB), verantwoordelijk voor beheer en exploitatie van de gebouwen, is door een verplichte verhoogde aflossing en een kwetsbare exploitatie nu in financiële problemen gekomen.

Door middel van een projectplan herfinanciering probeert zij overheden, samenleving en fondsen bereid te vinden te helpen met het wegwerken van de aangegane lening.

De synagoge is het meest tastbare symbool van de ooit zo levendige joodse gemeenschap van Borculo. Het staat letterlijk en figuurlijk midden in de stad en is van groot belang voor de identiteit en uitstaling van de stad. Door de jarenlange vrijwillige inzet van de Borculose gemeenschap is het gebouw behouden en hersteld. Door in het gebouw een permanente tentoonstelling in te richten, blijft ook de herinnering aan dit deel van de geschiedenis tastbaar en 'beleefbaar'. In dat opzicht wijkt dit monument af van andere (rijks)monumenten in onze gemeente. Het effect van de bijdrage is dus het behoud van een uniek monument in Berkelland.

Uitgangspunt is dat de gemeente niet bijdraagt in de exploitatie. Echter, vanaf het begin is het de bedoeling geweest dat de Stichting na afronding van de restauratie (min of meer) 'met een schone lei' kon starten.

Dit blijkt nu in deze casus niet het geval. Gezamenlijk met partijen uit de samenleving kunnen we op deze wijze bijdragen aan het beëindigen van deze ongewenste situatie. Uit de aanvraag van de SBB blijkt ook duidelijk dat het gaat om een verlate bijdrage in de verwervings- en restauratiekosten van het monument.

In te vullen door de griffie:

Commissievergadering

Afhandelingsvoorstel

0 voor kennisgeving aannemen

0 anders, nl.

Raadsvergadering

0 voor kennisgeving aannemen

0 anders, nl.

Zaaknummer : 190399

Collegevergadering : 6 juni 2017

Onderwerp : Verzoek bijdrage herfinanciering Synagoge Borculo

Portefeuillehouder : J.A. Pot-Klumper

Steller : J.D. Focker (team opdrachtgevers), tel. : 50205

Openbaar : ja

Raadsvergadering : T.k.n.

Afgestemd met : R.J. Oostendorp (ODA), G. te Brummelstroete (financiën), H. Roos (communicatie),

Programmamanager : Arjen Maathuis

Te nemen besluit:

1. Een incidentele subsidie verstrekken van € 10.000,-- uit het budget Monumenten – subsidies als bijdrage in de verlaging van de lopende hypotheek van de Stichting Synagoge Borculo (SSB).

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Naar nu blijkt zijn na de afronding van de restauratie van de synagoge en het badhuis in Borculo tussen 2004 en 2008 niet alle schulden uit het verleden afgelost. Er is een restschuld aanwezig die met een Rabobank-hypotheek is gefinancierd. De Stichting Synagoge Borculo (SSB), verantwoordelijk voor beheer en exploitatie van de gebouwen, is door een verplichte verhoogde aflossing en een kwetsbare exploitatie nu in financiële problemen gekomen.

Door middel van een projectplan herfinanciering probeert zij overheden, samenleving en fondsen bereid te vinden te helpen met het wegwerken van de aangelegene lening.

De synagoge is het meest tastbare symbool van de ooit zo levendige joodse gemeenschap van Borculo. Het staat letterlijk en figuurlijk midden in de stad en is van groot belang voor de identiteit en uitstraling van de stad. Door de jarenlange vrijwillige inzet van de Borculose gemeenschap is het gebouw behouden en hersteld. Door in het gebouw een permanente tentoonstelling in te richten, blijft ook de herinnering aan dit deel van de geschiedenis tastbaar en 'beleefbaar'. In dat opzicht wijkt dit monument af van andere (rijks)monumenten in onze gemeente. Het effect van de bijdrage is dus het behoud van een uniek monument in Berkelland.

Uitgangspunt is dat de gemeente niet bijdraagt in de exploitatie. Echter, vanaf het begin is het de bedoeling geweest dat de Stichting na afronding van de restauratie (min of meer) 'met een schone lei' kon starten.

Dit blijkt nu in deze casus niet het geval. Gezamenlijk met partijen uit de samenleving kunnen we op deze wijze bijdragen aan het beëindigen van deze ongewenste situatie. Uit de aanvraag van de SBB blijkt ook duidelijk dat het gaat om een verlate bijdrage in de verwervings- en restauratiekosten van het monument.

Argumentatie:

Het verlenen van een incidentele subsidie stimuleert anderen ook een bijdrage te doen. Dit bedrag stellen we beschikbaar als de beoogde herfinanciering sluitend is en de schuld kan worden afgelost.

Besluit

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Conform J. Jansen

Kanttekeningen en risico's

Er is nog geen garantie dat na een succesvolle herfinanciering er een gezonde exploitatie zal ontstaan. De huidige constructie met één huurder is kwetsbaar en de stichting heeft beperkte knowhow ten aanzien van de instandhouding van historische gebouwen. Mede door de geslotenheid van het gebouw is een breder gebruik niet eenvoudig.

Financiën

Het bedrag kan als incidentele subsidie toegekend worden, op basis van de Verordening Begrotingspost- en Incidentele Subsidies 2013.. Daarin kan uw college incidenteel afwijken van de regels uit deze verordening. Het wordt betaald uit de post Monumenten – subsidies.

Communicatie (in-en extern)

Kernboodschap:

Berkelland ondersteunt herfinancieringsplan Borculose synagoge door subsidie

Communicatie via:

Persconferentie

Persbericht

Brief aan belanghebbenden

Initiatief, participatie en rol gemeente

Het initiatief komt van de Stichting Synagoge Borculo, een vrijwillige stichting die tot doel heeft de synagoge, het badhuis en de begraafplaats (materieel erfgoed) en de joodse geschiedenis van Borculo en omgeving (immaterieel erfgoed) in stand te houden en door te geven.

Voor dit inmiddels gestarte herfinancieringsproject benaderen zij niet alleen overheden, maar ook het bedrijfsleven, de inwoners van Borculo en sympathisanten van de synagoge. Een vernieuwde website is onderdeel van deze campagne. De campagne heeft al eerste resultaten opgeleverd.

Met dit besluit laten we zien dat we de synagoge en de daarbij horende geschiedenis van de Joodse gemeenschap in Borculo als belangrijk en waardevol erfgoed erkennen. De SSB kan met deze gemeentelijke toezegging verder 'de boer op' om de herfinanciering rond te krijgen.

De verdere rol van de gemeente is ook om de SSB te adviseren hoe om te gaan met beheer en exploitatie van het monument. Een minder kwetsbare exploitatie door een breder of ander gebruik van het gebouw in de Borculose gemeenschap en het eventueel onderbrengen van het gebouw bij een beheersstichting zijn onderwerpen waarin we willen meedenken en adviseren.

Planning en evaluatie

Het is niet bekend hoe lang de SSB nodig heeft om de herfinanciering af te ronden. We stellen voor om periodiek, maar minimaal eenmaal per jaar, actief te informeren naar de stand van zaken.

Toelichting collegevoorstel

Onderwerp : Verzoek bijdrage herfinanciering Synagoge Borculo

Welkom bij de Borculose Synagoge

Het bestuur van Stichting Synagoge Borculo heet u welkom op haar geheel vernieuwde website. Behalve de lay-out is ook de inhoud grondig herzien maar ook nog in verdere ontwikkeling. Het bestuur hoopt dat de bezoeker nu beter zijn weg naar de gewenste informatie weet te vinden maar blijft openstaan voor suggesties tot verdere verbetering.

Het jaar 2017 zal voor het bestuur een uitdagend jaar worden. In dit verband vestigen wij de aandacht op de gewenste herfinanciering. Nadere informatie daaromtrent vindt u door te klikken op het blok "Herfinanciering" aan de rechterzijde van deze pagina.

Het bestuur.

Deze site is op 19 maart 2017 voor het laatst bijgewerkt.

Herfinanciering

Bekijk [hier ons 10de](#) versie herfinanciering om het restauratieproject te voltooien.

Jaarverslag

Bekijk ons [jaarverslag](#).

Vriend worden?

Het bestuur van de Stichting Synagoge Borculo wil graag [vrienden erbij verwelkomen](#).

vernieuwde website Stichting Synagoge Borculo

Weverstraat ca. 1900, met rechts in het midden de synagoge.

..

GEMEENTE BERKELLAND	
ing.	22 FEB. 2017
grp	
type	
zknr	

STICHTING SYNAGOGE BORCULO

Het College van Burgemeester en Wethouders
van Gemeente Berkelland
Ter attentie van mevrouw J. Pot-Klumper
Postbus 200
7270 HA Borculo

Borculo, 21 februari 2017

Geachte mevrouw Pot,

Betreft: verzoek om toekenning van een subsidie

Op 19 januari jl. hebben wij gebruik gemaakt van het inloopsprekkuur ten einde u op de hoogte te brengen van de financiële situatie waarin onze stichting verkeert. Bij deze gelegenheid hebben wij u ons jaarverslag 2016 alsmede ons Projectplan Herfinanciering 2017 ter nadere bestudering ter hand gesteld. Het komt ons overbodig voor de schuldenproblematiek in dit schrijven opnieuw uiteen te zetten; het projectplan laat ons inziens aan duidelijkheid niets te wensen over. Alleen herhalen wij hier dat de problematiek voortkomt uit de onvolledige financiering van aankoop en restauratie van synagoge en mikwe in de jaren tot en met 2008. Bedacht dient daarbij te worden dat zonder de verwerving van het gebouw en de daaropvolgende restauratie Borculo een monument armer zou zijn. Indien u desondanks naar aanleiding van deze stukken nadere toelichting zou wensen zijn wij uiteraard bereid deze te geven. Zonder verdere initiatieven dreigt het nu – evenals na ons overleg in het voorjaar 2016 – stil te worden.

Het is onze verantwoordelijkheid als bestuur te zorgen voor een gezonde financiering van de stichting en onze inzet is om dit – nu de bank aflossing op haar lening eist en ook bijgedragen moet worden aan het gesubsidieerde onderhoud - voor elkaar te krijgen. Indien dit doel door de herfinanciering niet bereikt wordt zal dit na het jaar 2020 leiden tot een onzekere toekomst voor de synagoge, één van Borculo's belangrijkste Rijksmonumenten. Het is de vraag of ons bestuur dan nog langer de verantwoordelijkheid voor het behoud van dit unieke monument kan c.q. wil dragen.

Zoals in ons gesprek aangekondigd hebben wij ter leniging van de schuldenproblematiek ons al gewend tot diverse vermogensfondsen. Ook kunnen wij inmiddels rekenen op de medewerking van Hisvebo en zullen wij ons ook nog richten tot het Borculose bedrijfsleven. Het initiatief dient echter zo breed mogelijk ontplooid te worden en ten einde de stilte aan gemeentekant te doorbreken richten wij ons nu formeel tot de gemeente met het verzoek om een subsidie.

Onze stichting verzoekt de gemeente Berkelland een subsidie toe te kennen van tenminste € 10.000, dit als bijdrage in de vermindering van c.q. totale aflossing van de huidige bankschuld van € 120.000. Voor het ontstaan van deze schuld wordt verwezen naar het eerder genoemde projectplan. Feitelijk is het dus een verlate bijdrage in de verwervings- en restauratiekosten van het monument.

Tijdens het gesprek heeft u aangegeven dat de subsidiemogelijkheden van de gemeente langs de formele lijnen beperkt zijn. Desondanks doen we een beroep op de gemeente het verzoek welwillend tegemoet te treden.

Wij kunnen daarnaast niet voorbijgaan aan het bewandelen van de politieke weg. Reeds nu kondigen wij u aan gebruik te zullen maken van ons inspraakrecht in de Commissie Sociaal die voor 7 maart a.s. geagendeerd is. Ten einde de leden van deze commissie voor te bereiden ontvangen zij een kopie van deze brief. Wij hopen dat het gebruiken van het inspraakrecht ertoe zal leiden dat – voor zover nog nodig – de raad het initiatief neemt om het subsidie toe te kennen.

Namens het bestuur,

A.H. de Haan (voorzitter)

J.W.M. de Wijs (penningmeester)

Cc. leden Commissie Sociaal

Persbericht

7 juni 2017

Berkelland ondersteunt synagoge Borculo met incidentele subsidie van 10.000 euro

De gemeente Berkelland wil de Stichting Synagoge Borculo (SSB) opnieuw helpen om het materiële en immateriële erfgoed van de Joodse geschiedenis in de Berkelstad in stand te houden. Na de interieurrestauratie van 2008 is er een restschuld overgebleven, die op korte termijn weggewerkt moet worden. Door de restschuld is er onvoldoende ruimte om de doelstelling van de Stichting uit te dragen. Door 10.000 euro toe te zeggen kan de SSB verder werken aan een betere instandhouding van dit bijzondere rijksmonument.

De synagoge is het meest tastbare symbool van de ooit zo levendige joodse gemeenschap van Borculo. Het staat letterlijk en figuurlijk midden in de stad en is daarmee van groot belang voor de identiteit en de uitstraling van Borculo. Door de jarenlange vrijwillige inzet van de Borculose gemeenschap en met financiële hulp van gemeente Borculo, Berkelland en de provincie Gelderland, is het gebouw in de periode 1980-2008 behouden en hersteld. Door in het gebouw een permanente tentoonstelling in te richten, blijft ook de herinnering aan dit deel van de geschiedenis tastbaar en beleefbaar. In dat opzicht wijkt dit monument af van andere (rijks)monumenten in Berkelland.

Projectplan herfinanciering

Door middel van een 'projectplan herfinanciering' probeert de SSB overheden, samenleving en fondsen bereid te vinden te helpen met het weggewerken van de aangegane lening. Daar is men al mee begonnen, maar het is nog niet rond.

Noot voor de redactie:

Nadere informatie bij: Communicatie gemeente Berkelland, T: 0545-250 587.

